

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Szabó Péter ügyvéd (ügyvéd címe) által képviselt felperesnek (felperes címe) a dr. Horváth István ügyvéd (ügyvéd címe) által képviselt alperes (alperes címe) ellen kártérítés iránt a Pesti Központi Kerületi Bíróság előtt 12.P.54.340/2008. számon megindított, és a Fővárosi Bíróság 2011. február 10-én 41.Pf.638.353/2010/3. számon hozott jogerős ítéletével befejezett perében a felperes 26. sorszámú felülvizsgálati kérelme folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

i t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 40.000 (Negyvenezer) forint az ÁFA-t is magában foglaló felülvizsgálati perköltséget és az államnak - az adóhatóság külön felhívására - 163.700 (Egyszázhatvanháromezer-hétszáz) forint előzetesen le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket.

I n d o k o l á s :

A 2006. január 5. és 6. között történt gépkocsilopás biztosítási esemény kapcsán a felperes módosított keresetében Casco vagyonbiztosítási szerződés alapján elsődlegesen az alperes által kifizetett és a felek közötti 2006. július 11-én kelt megállapodás szerinti kártérítési összeg különbözeteként 2.728.927 forint és kamatai, másodlagosan a gépkocsi káridőponti forgalmi értéke és az alperes által kifizetett összeg különbözete 2.698.200 forint megfizetésére kérte az alperes kötelezését. Az alperes a kereset elutasítását kérte, elévülési kifogást terjesztett elő, és érdemben is vitatta a követelés megalapozottságát.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet a követelés elévülése miatt elutasította. Megállapította, hogy a lopás biztosítási esemény bekövetkezett, és az alperes ezzel összefüggésben a ... forgalmi rendszámú ... típusú gépkocsi vételét finanszírozó pénzügyintézetnek 5.819.607 forintot utalt át 2006. október 17-én. Rögzítette, hogy az alperes alkalmazottja ... és a felperes megállapodást írt alá, amely szerint az alperes 8.410.000 forint megfizetését vállalta. Az alperes ezen összeg megtérítésétől elzárkózott, vitatta a megállapodás érvényes létrejöttét. Ezért a felperes az alperes által elismert összeg teljesítését követően 2006. október 30-án, december 18-án, végül 2007. január 17-én a megállapodás szerinti és a ténylegesen kifizetett összeg közötti különbözet megfizetésére felszólította. Ezt követően a felperes 2007. július 6-án 2.200.000 forint, majd augusztus 10-én 1.900.000 forint megfizetésére tett további egyezségi ajánlatot az alperesnek. Az alperes 2007. július 27-én a felperes egyezségi ajánlatát elutasította, változatlanul 1.500.000 forint megfizetését vállalta volna a jogalap elismerése nélkül. Megegyezés nem jött létre. A felperes 2008. augusztus 10-én (helyesen: 2008. augusztus 11-én) terjesztette elő keresetét az alperessel szemben. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a követelés bírósági úton már nem volt érvényesíthető, mert a felperes az elévülési időn túl nyújtotta be a keresetét [Ptk. 324.§ (1) bekezdés, 325.§]. Megállapította, hogy a perbeli Casco biztosítás Általános Vagyonbiztosítási Feltételei (ÁVF) XIII. pontja szerint a biztosítási szerződésből eredő igények az esedékességtől számított egy év alatt évülnek el. Mivel az alperes által vitatott megállapodás is a biztosítási szerződésből ered, erre is az egy éves elévülési idő vonatkozik. A felperes követelése a nyomozást megszüntető határozat alperesi átvételét követő 15 nap elteltével, 2006. március 8-án vált esedékessé [Ptk. 326.§ (1) bekezdés, 553.§ (1) bekezdés]. Ez a nap az elévülési idő kezdete. Az elévülést megszakította az alperes 2006. október 17-i teljesítése, továbbá a felperes 2006. október 30-i, december 18-i, és a 2007. január 17-i fizetésre történő felszólításai. Az alperes a felszólításokra 2007. február 13-án válaszolt, az igényt elutasította. Az elévülés 2007. január 17-én kezdődött újra. Az elévülési idő számítására figyelemmel a kereset előterjesztésekor, 2008. augusztusában a felperes követelése már elévült. Megállapította továbbá, hogy a felperes 2007. július 6-ai és augusztus 10-ei újabb ajánlata, a felek közötti egyezséggel kapcsolatos levélváltások az elévülési időt nem szakították meg, ugyanis egyezés nem jött létre [Ptk. 327.§ (1) bekezdés]. A levélváltások időtartama alatt az elévülés nyugodott [Ptk. 326.§ (2) bekezdés], az elévülés nyugvásának az ideje a 2007. augusztus 10-én kelt levélben megjelölt ajánlati kötöttségi idejére figyelemmel 2007. augusztus 17-ig állhatott fenn.

A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az

elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. A fellebbezés kapcsán kifejtette, hogy a felek közötti 2006. július 11-i megállapodás nem hozott létre a felek között új jogviszonyt, hanem a korábbi vagyonszolgáltatási szerződésnek az alperesi szolgáltatásra vonatkozó részét módosította [Ptk. 240.§ (1) és (2) bekezdés]. Az a szerződés egyéb rendelkezéseire nem hatott ki. Ebből következik, hogy a szerződés módosítása nem érintette az abban kikötött egy éves elévülési időt sem. Az elsőfokú bíróság helyesen tárta fel az elévülés kezdetével, megszakadásával kapcsolatos mozzanatokat is. Okszerűen értékelte a felperes által előterjesztett egyezségi ajánlatokat. Ezek fizetési felszólítást nem tartalmaznak, így az elévülés megszakadása és az elévülési idő újrakezdése nem merül fel [Ptk. 327.§ (1) bekezdés]. Helyesen állapította meg ezért az elsőfokú bíróság, hogy az elévülés 2007. január 17-én kezdődött, az elévülési idő egy év volt, így a perindításkor már letelt, a felperes igénye bírósági úton nem érvényesíthető.

A felperes a jogerős ítélet ellen előterjesztett felülvizsgálati kérelmében elsődlegesen annak hatályon kívül helyezését és a jogszabályoknak megfelelő, a kereseti kérelmének helytadó új határozat meghozatalát, másodlagosan az első-, vagy másodfokú bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat meghozatalára utasítását kérte. Álláspontja szerint az eljáró bíróság jogszabálysértő módon határozta meg a peres felek közötti 2006. július 11-i megállapodásra vonatkozó elévülési időt, illetve mellőzték a 2007. július 6-án és 2007. augusztus 10-én kelt levelek figyelembevételét az elévülés megszakadását előidéző jogi tények köréből. Előadta; nem vitás, hogy a 2006. július 11-én létrejött megállapodással nem jött létre a felek között új jogviszony, a megállapodás megkötésével a felek a felperes vagyonszolgáltatási szerződésből eredő igényét rendezték. Álláspontja szerint ezért ettől kezdve a felperesnek sem öt éven, sem egy éven belül nem kellett az igényét érvényesítenie. Az alperesnek csak a megállapodással vállalt kötelezettségét kellett volna teljesítenie. A megállapodás viszont nem korlátozza az alperes nemteljesítése esetére azt a határidőt, amely alatt a követelés bírósági úton érvényesíthető. A megállapodás a Ptk. vonatkozó szabályait tekinti irányadónak. Amennyiben a felperes álláspontja megalapozatlannak bizonyulna, a követelést akkor sem lehet elévültnek minősíteni, mert az egy éves elévülést is 2007. augusztus 10-től, de legfeljebb 2007. július 6-tól kell számítani a felperesi levelek tartalma alapján.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályban való fenntartására irányult. Álláspontja szerint az eljáró bíróságok helyesen állapították meg a Ptk. 325.§ (2) bekezdése és a Casco szerződés általános szerződési feltételei (ÁVF) XIII. pontja szerint a biztosítási szerződésből eredő igények elévülési idejét. Helytálló továbbá mindkét bíróság álláspontja, amely szerint a

felperes 2007. július 6-án és augusztus 10-én kelt levelei nem tartalmaztak fizetési felszólítást, hanem egyezségi ajánlatot. Így azok az elévülést nem szakították meg, az elévülés a levelezés időtartama alatt nyugodott. Annak eredménytelenségét követően az elévülési idő tovább folyt. A Ptk. 327.§ (1) bekezdése szerint az egyezségi tárgyalások nem, csak az egyezség szakítja meg az elévülést. Ennek megfelelően a felperes a keresetét az elévülési időn túl terjesztette elő.

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a felülvizsgálat Pp. 275.§ (2) bekezdésében meghatározott keretei között vizsgálva megállapította, hogy a felperes rendkívüli perorvoslati kérelme nem megalapozott.

A felülvizsgálati bíróság egyetértett a követelés elévülését megállapító jogerős ítéletben kifejtett állásponttal. A Ptk. 324.§ (1) bekezdése értelmében a követelések általában öt év alatt évülnek el. A Ptk. 325.§ (2) bekezdése azonban lehetővé teszi, hogy a felek írásban rövidebb elévülési időben is megállapodhassanak. A peres felek ennek megfelelően a Casco biztosítási szerződés megkötése során ügyleti feltétellé tették az alperes Általános Vagyonbiztosítás Feltételeit (ÁVF), melynek XIII. pontja akként rendelkezik, hogy a biztosítási szerződésből eredő igények az esedékességtől számított egy év alatt évülnek el. A Ptk. 326.§ (1) bekezdése szerint az elévülés akkor kezdődik, amikor a követelés esedékessé vált. A felek által nem vitatott ítéleti megállapítás szerint az alperes szolgáltatása a biztosítási feltételek szerint 2006. március 8-án vált esedékessé, az elévülési idő e napon megkezdődött.

A Ptk. 327.§ (1) bekezdése szerint a követelés teljesítésére irányuló írásbeli felszólítás, a követelés bírósági úton való való érvényesítése, továbbá megegyezéssel való módosítása - ideértve az egyezséget is -, végül a tartozásnak a kötelezett részéről való elismerése megszakítja az elévülést. Tény, hogy az alperes nem ismerte el érvényesnek a 2006. július 11-én a kárrendezés tárgyában a felperes és az alperesnél alkalmazásban álló kárszakértő által aláírt megállapodást. Az abban szereplő összeghez képest az alperes 5.819.607 forintot teljesített biztosítási szolgáltatásként. A felülvizsgálati bíróság egyetértett az elsőfokú bíróság megállapításával, amely szerint az alperes teljesítését követően az ítéletben írt fizetési felszólítások, illetve az utolsó alkalommal, 2007. január 17-én kelt alpereshez intézett felszólítás a Ptk. 327.§ (1) bekezdése alapján megszakította az elévülést. Osztotta a jogerős ítéletnek azt az álláspontját is, hogy a 2006. július 11-én kelt megállapodás (egyezség) nem módosította a vagyonbiztosítási feltételekben meghatározott egy éves elévülési időt. Az egyezség csak azt rögzítette, hogy a nem szabályozott kérdésekben a Ptk. rendelkezései az irányadóak [Ptk. 325.§ (2) bekezdés].

A Ptk. 326.§ (2) bekezdése értelmében, ha a követelést a jogosult menthető okból nem tudja érvényesíteni, az akadály megszűnésétől számított egy éven belül - egy éves vagy ennél rövidebb elévülési idő esetében pedig három hónapon belül - a követelés akkor is érvényesíthető, ha az elévülési idő már eltelt, vagy abból egy évnél, illetőleg három hónapnál kevesebb van hátra. Ezt a rendelkezést kell alkalmazni akkor is, ha a jogosult a lejárát után a teljesítésre halasztást adott.

A bírósági gyakorlat szerint az elévülés nyugvását eredményezheti az is, ha a felek egyezségi tárgyalásokat folytatnak. Az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy - a felperes 2007. január 17-én kelt teljesítésre irányuló fizetési felszólítását, illetve annak 2007. február 13-án kelt alperesi elutasítását követően - egyezkedések folytak a felek között. A felülvizsgálati kérelemben hivatkozott levelek egyértelműen rögzítették a felperes - alperes által el nem fogadott - 2.200.000, illetve utóbb 1.900.000 forintba tett egyezségi ajánlatát. Ezek megtételekor azonban az elévülési időből több volt még hátra, mint a Ptk. 326.§ (2) bekezdésében meghatározott speciális határidő, ezért az elévülés nyugvására nem adtak okot. Helytálló tehát a bíróság megállapítása, amely szerint a tárgyalások eredménytelensége folytán az elévülési idő tovább folyt. Ezt követően semmi nem akadályozta a felperest abban, hogy ismételten a követelés teljesítésére szólítsa fel az alperest, vagy a követelését bírósági úton érvényesítse.

A felperes 2008. augusztus 11-én nyújtotta be keresetét. Amennyiben elfogadható lenne az az értelmezés, amely szerint a 2007. augusztus 10-én kelt és az alperessel aznap közölt egyezségi ajánlat a Ptk. 327.§ (1) bekezdése szerinti fizetési felszólításnak minősül, ez esetben is megállapítható lenne a követelés elévülése.

Téves az a felperesi érvelés is, hogy a perbeli megállapodás teljesítésére a Ptk. elévülési szabályai nem alkalmazandók. Az elévülés szempontjából ugyanis nincs jelentősége annak, hogy a felperes az alperessel szemben támasztott kártérítési igényét a 2006. július 11-i megállapodásra, vagy azt figyelmen kívül hagyva kizárólag a biztosítási szerződésre alapozta. Mindebből következően jogszabálysértés nélkül állapította meg az eljáró bíróság, hogy a felperes perbeli követelése elévülés folytán már nem volt bírósági úton érvényesíthető [Ptk. 325.§ (1) bekezdés].

A Legfelsőbb Bíróság az ismertetett indokoknak megfelelően a Pp. 275.§ (3) bekezdése alapján a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.

A felperes felülvizsgálati kérelme nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 270.§ (1) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 78.§ (1) bekezdése alapján köteles megfizetni az alperes felülvizsgálati perköltségét, amely a 32/2003. (VIII.22.) IM. rendelet 3.§ (2) és (5) bekezdése alkalmazásával megállapított, az ÁFA-t is magában foglaló ügyvédi

munkadíjat foglalja magába. A felperes köteles továbbá az illetékfeljegyzési joga folytán előzetesen le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték megtérítésére az adóhatóság külön felhívására a Magyar Állam javára [6/1986. (VI.26.) IM. rendelet 13.§ (2) bekezdése].

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274.§ (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2011. szeptember 22.

dr. Kiss Mária tanácselnök s.k., dr. Rédei Anna előadó bíró s.k.,
dr. Harter Mária bíró s.k.

Sipos

a kiadmány hitelül:

bírósági ügyintéző